

Uchwała Nr 91
Komitetu Monitorującego
Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 05 listopada 2024 r.

w sprawie zmiany kryteriów wyboru operacji zaproponowanych dla interwencji „Zalesianie gruntów rolnych”, interwencji „Tworzenie zadrzewień śródpolnych” oraz interwencji „Zakładanie systemów rolno-leśnych” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023– 2027.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023– 2027 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 pozytywnie opiniuje zmienione kryteria wyboru operacji dla interwencji „Zalesianie gruntów rolnych”, interwencji „Tworzenie zadrzewień śródpolnych” oraz interwencji „Zakładanie systemów rolno-leśnych” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, określone w załączniku do uchwały.

§ 2.

1. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 przyjmuje do wiadomości, że zmienione kryteria wyboru operacji, o których mowa w § 1, stanowią część projektów aktów prawnych i będą poddane rządowemu procesowi legislacyjnemu.

2. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 upoważnia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do dokonania zmian kryteriów wyboru operacji dla interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, o których mowa w § 1, wynikających z przebiegu rządowego procesu legislacyjnego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący

Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 91 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Kryteria wyboru operacji w ramach interwencji 10.11 „Zalesianie gruntów rolnych”, 10.12 „Tworzenie zadrzewień śródpolnych” oraz 10.13 „Zakładanie systemów rolno-leśnych” zostały zatwierdzone uchwałą nr 7 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z dnia z 15 grudnia 2022 r.

Zmienione kryteria wyboru operacji dla interwencji „Zalesianie gruntów rolnych”, interwencji „Tworzenie zadrzewień śródpolnych” oraz interwencji „Zakładanie systemów rolno-leśnych”

Proponowaną zmianę kryteriów wyboru operacji zaznaczono **na czerwono**.

L.p.	Kryteria wyboru operacji	Liczba punktów	I 10.11. Zalesianie gruntów rolnych	I 10.12. Tworzenie zadrzewień śródpolnych	I 10.13. Zakładanie systemów rolno-leśnych
1.	Grunty w części są zlokalizowane na korytarzach ekologicznych w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, położonych na obszarze Natura 2000, określonych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000	14	✓	✓	✓
2.	Grunty przynajmniej w części są gruntami o nachyleniu terenu powyżej 12°	12	✓	✓	✓
3.	Grunty przynajmniej w części przylegają do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089 i 1473)	10	✓	✓	✓
4.	Grunty przynajmniej w części przylegają do lasu lub obszaru zalesionego	8	✓	–	–
5.	Grunty przynajmniej w części są położone na	6	✓	✓	✓

	glebach V, VI lub VIz klasy bonitacyjnej, zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne				
6.	Inwestycja zostanie wykonana z użyciem co najmniej 4 różnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, z tym że udział drzew lub krzewów najmniej liczego gatunku lub rodzaju spośród czterech najliczniejszych wynosić będzie co najmniej 10%	6	✓	✓	✓
7.	Grunty przynajmniej w części są położone na obszarach ONW, określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013	5	✓	✓	✓
8.	Grunty przynajmniej w części są położone w województwie o lesistości poniżej 30% ¹	4	✓	✓	✓

MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW

Pomoc jest przyznawana, jeżeli operacja uzyskała **co najmniej 6 punktów** w przypadku interwencji „Zalesianie gruntów rolnych”.

Pomoc jest przyznawana, jeżeli operacja uzyskała **co najmniej 5 punktów** w przypadku interwencji „Tworzenie zadrzewień śródpolnych” oraz „Zakładanie systemów rolno-leśnych”.

¹ Zgodnie z najaktualniejszymi danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

Wsparcie przysługuje w kolejności wynikającej z uzyskanej liczby punktów, tj. operacji, która uzyskała najwyższą liczbę punktów do operacji, która uzyskała najniższą liczbę punktów.

KRYTERIA ROZSTRZYGAJĄCE mające zastosowanie w przypadku, gdy co najmniej dwie operacje uzyskały taką samą liczbę punktów:

1. W przypadku uzyskania przez operację takiej samej liczby punktów w pierwszej kolejności wsparcie przysługuje wnioskodawcy, którego grunty położone są w gminie o większych potrzebach i preferencjach zalesieniowych według wariantu III – środowiskowego, zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości.
2. W przypadku, gdy po zastosowaniu zasady określonej w pkt. 1 istnieje konieczność ustalenia kolejności wśród operacji z taką samą liczbą punktów, o kolejności decyduje kwota wsparcia, o którą ubiega się wnioskodawca, przy czym preferuje się niższą kwotę wsparcia.
3. W przypadku zastosowania ww. kryteriów oraz braku rozstrzygnięcia w zakresie ustalenia kolejności wśród operacji z taką samą liczbą punktów, stosuje się odmowę przyznania pomocy dla wszystkich wniosków z najmniejszą liczbą punktów, znajdujących się na granicy limitu środków na daną interwencję.

UZASADNIENIE

Dodanie nowego kryterium wyboru operacji w ramach którego preferowane będą zalesienia, zadrzewienia i systemy rolno-leśne wykonane przy użyciu co najmniej 4 różnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, z czego udział drzew lub krzewów najmniej licznego gatunku lub rodzaju spośród czterech najliczniejszych wynosi co najmniej 10%, przyczyni się do zwiększenia bioróżnorodności.

O walorach przyrodniczych krajobrazu wiejskiego decyduje m.in. jego zróżnicowanie, a zwiększenie liczby gatunków i rodzajów drzew i krzewów sprzyja tworzeniu zróżnicowanych ekosystemów, które są bardziej odporne na choroby, szkodniki i zmiany klimatyczne. Zgodnie z przeprowadzoną analizą SWOT dla celu 6 Planu Strategicznego, drzewostany monokulturowe w lasach prywatnych są znacznie mniej odporne na chorobotwórcze czynniki biotyczne i abiotyczne. Wynika to z faktu, że w przeciwieństwie do lasów państwowych, właściciele lasów prywatnych nie dysponują często wystarczającymi środkami w celu właściwej i zrównoważonej pielęgnacji drzewostanów. Dlatego tak istotne jest promowanie różnorodności gatunkowej w zalesieniach, dzięki czemu inwestycja staje się bardziej efektywna, a ekosystemy zachowują lepsze warunki do rozwoju.

Zaproponowana zmiana odpowiada również na wyzwania stawiane w „Nowej strategii leśnej UE 2030”, zgodnie z którą, aby lasy mogły zapewniać utrzymanie i pełnić swoje funkcje społeczno-gospodarcze przez kolejne dziesięciolecia, konieczne będzie m.in. zwiększenie starań na rzecz ochrony i przywrócenia bioróżnorodności leśnej, a tym samym zapewnienia odporności lasów. Podkreślono, że większa różnorodność ekosystemów i gatunków leśnych oraz wykorzystanie dobrze dostosowanych zasobów genetycznych i podejść ekosystemowych do gospodarki leśnej może zwiększyć długoterminową zdolność adaptacji oraz zdolność lasów do regeneracji.

Również w interwencji Tworzenie zadrzewień śródpolnych oraz Zakładanie systemów rolno-leśnych urozmaicenie składu gatunkowego jest istotne ze względów biocenotycznych. W

obliczu zmian klimatycznych systemy oparte na wielu gatunkach i rodzajach drzew i krzewów są bardziej odporne na ekstremalne warunki, takie jak susze czy powodzie. Zróżnicowane korony i systemy korzeniowe pomagają lepiej gospodarować wodą oraz dostosowywać się do zmieniającego się klimatu.

Promowanie wielogatunkowych nasadzeń jest konieczne dla utrzymania bioróżnorodności, bez której nie można mówić o podtrzymaniu funkcji i procesów ekologicznych, które zapewniają żyzność gleby i produktywność ekosystemów rolniczych.

Opisane w uchwale zmiany przyczyniają się do realizacji celów „Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia”, w której wskazano, że zalesianie, ponowne zalesianie i sadzenie drzew w celu wspierania różnorodności biologicznej i odbudowy ekosystemów będą promowane za pośrednictwem planów strategicznych WPR i funduszy polityki spójności. Jednocześnie, w strategii tej podkreślono, że celu zapewnienia przestrzeni dla dzikich zwierząt, roślin, owadów zapylających i naturalnych regulatorów agrofagów istnieje pilna potrzeba przywrócenia co najmniej 10 % użytków rolnych zawierających elementy krajobrazu o wysokiej różnorodności.

Większa liczba gatunków i rodzajów drzew oznacza większe zróżnicowanie siedlisk. Dodanie kryterium, dotyczącego wprowadzenia co najmniej czterech gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów w zalesieniach, zadrzewieniach i systemach rolno-leśnych jest kolejnym krokiem w kierunku jeszcze bardziej zrównoważonej polityki rolnej, która uwzględni zarówno potrzeby środowiskowe, jak i gospodarcze.